

Briuselis, 2025 m. liepos 18 d.
(OR. en)

11813/25

ENER 381
ENV 726
MARE 30
COMAR 35
PROCIV 104

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. liepos 18 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 409 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA Europos Komisijos metinė ataskaita dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos 2023 m.

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 409 final.

Priedama: COM(2025) 409 final

Briuselis, 2025 07 18
COM(2025) 409 final

KOMISIJOS ATASKAITA

Europos Komisijos metinė ataskaita dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos 2023 m.

KOMISIJOS ATASKAITA

Europos Komisijos metinė ataskaita dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos 2023 m.

Turinys

1.	ĮVADAS.....	2
2.	TEISINIS PAGRINDAS	3
3.	METODIKA IR GAUTA INFORMACIJA	3
4.	ES JŪRINIS NAFTOS IR DUJŲ SEKTORIUS	4
4.1	Įrenginiai ir gavyba.....	4
4.2	Patikros jūroje, tyrimai, vykdymo užtikrinimo veiksmai ir reglamentavimo sistema	6
5.	INCIDENTAI IR SAUGOS VEIKSMINGUMAS	7
6.	IŠVADOS.....	8

1. ĮVADAS

Europos Komisija nuo 2016 m. skelbia metinę ataskaitą dėl ES naftos ir dujų operacijų jūroje saugos.

Šios ataskaitos teisinis pagrindas yra 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/30/ES¹ dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/35/EB (toliau – Operacijų jūroje saugos direktyva). Jos tikslas – pasiekti aukštą naftos ir dujų operacijų jūroje saugos lygį, kuris būtų naudingas:

- i. darbuotojams;
- ii. aplinkai;
- iii. jūroje esančioms platformoms ir įrangai;
- iv. ekonominei veiklai, kaip antai žvejybai bei turizmui.

Valstybėms narėms įgyvendinant direktyvą padedama:

- i. užkirsti kelią didelėms avarijoms ir incidentams;
- ii. sumažinti incidentų skaičių;
- iii. užtikrinti veiksmingus tolesnius su avarijomis ir incidentais susijusius veiksmus siekiant sumažinti jų padarinių sunkumą.

Kaip ir ankstesnėse ataskaitose, šioje metinėje ataskaitoje:

- i. nurodomas ES esančių įrenginių skaičius ir tipas;
- ii. pateikiama informacija apie saugos incidentus šiuose įrenginiuose;
- iii. įvertinamas jūroje vykdomų naftos ir dujų operacijų saugos veiksmingumas.

Dabar ataskaita apima aštuonerių metų laikotarpį ir joje registruojamas valstybių narių jūroje vykdomų naftos ir dujų operacijų saugos veiksmingumas.

Ši ataskaita pagrįsta valstybių narių pateiktomis metinėmis ataskaitomis ir duomenimis, kaip reikalaujama pagal Operacijų jūroje saugos direktyvą.

Viduržemio jūroje yra 164 naftos ir dujų įrenginiai, Šiaurės jūroje ir Atlanto vandenyne – 136 įrenginiai, Juodojoje jūroje – 9 įrenginiai, o Baltijos jūroje – 4 įrenginiai. 2023 m. valstybių narių kompetentingos institucijos patikrino 388 jūroje esančių jų jurisdikcijai priklausančių įrenginių saugą. Šalys nepranešė apie jokiais dideles avarijas.

Incidentų skaičius padidėjo nuo 37 (2022 m.) iki 44 (2023 m.).

¹ OL L 178, 2013 6 28, p. 66.

2. TEISINIS PAGRINDAS

Vadovaudamasi Operacijų jūroje saugos direktyvos 25 straipsniu, Komisija turi skelbti metinę naftos ir dujų operacijų jūroje saugos ir poveikio aplinkai ataskaitą. Ši ataskaita grindžiama atskiromis metinėmis ataskaitomis, kurias valstybės narės turi pateikti Komisijai. Direktyvos IX priedo 3 dalyje nustatyta būtiniausia informacija, kuri turi būti pateikta metinėse ataskaitose:

- i. įrenginių skaičius, amžius ir vieta;
- ii. atliktų patikrų ir tyrimų skaičius ir pobūdis, visi vykdymo užtikrinimo veiksmai ar apkaltinamieji nuosprendžiai;
- iii. visi incidentai;
- iv. visi esminiai jūroje vykdomos veiklos reguliavimo sistemos pakeitimai;
- v. naftos ir dujų operacijų jūroje rezultatai.

Reikalaujamą informaciją valstybės narės privalo paskelbti ir pateikti iki metų, einančių po ataskaitinio laikotarpio, birželio 1 d. (pvz., iki 2024 m. birželio 1 d. už 2023 m.).

Valstybės narės informaciją turi pateikti naudodamos 2014 m. spalio 13 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 1112/2014² pateiktas formas. Naudodami šias formas:

- i. jūroje esančių naftos ir dujų įrenginių operatoriai ir savininkai gali dalytis informacija apie didelių pavojų rodiklius;
- ii. valstybės narės gali skelbti informaciją apie didelių pavojų rodiklius.

Rekomendaciniame dokumente³ pateikiama konkrečios informacijos apie įgyvendinimo reglamentą ir paaiškinama, kaip naudoti ataskaitų teikimo formas.

3. METODIKA IR GAUTA INFORMACIJA

Valstybės narės turi pateikti, naudodamos formas, aiškiai apibrėžtą informaciją apie saugos incidentus jūriniame naftos ir dujų sektoriuje. Į teikiamus duomenis turi būti įtraukta informacija apie jūroje esančius ES naftos ir dujų įrenginius, kaip antai informacija apie jų skaičių, tipą, vietą ir amžių. Valstybių narių ataskaitose taip pat turi būti pateikiama ši informacija: i) jūroje atliktų patikrų, tyrimų, taip pat vykdymo užtikrinimo veikslių, kurių imtasi, skaičius, ii) incidentų skaičius nurodant kategoriją ir iii) sužalojimų skaičius.

Rengdama šią metinę ataskaitą Komisija naudojo informaciją, kurią pateikė Airija, Bulgarija, Danija, Graikija, Italija, Ispanija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Švedija ir Vokietija. Kitos valstybės narės nevykdė aktyvios veiklos jūriniame

² OL L 302, 2014 10 22, p. 2.

³ Rekomendacinis dokumentas dėl 2014 m. spalio 13 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1112/2014.

naftos ir dujų sektoriuje arba nepateikė informacijos. Visos valstybės narės, kuriose vykdomos naftos ir dujų operacijos jūroje, pareiškė pateikusios visą reikiamą informaciją apie visus įrenginius.

4. ES JŪRINIS NAFTOS IR DUJŲ SEKTORIUS

4.1 Įrenginiai ir gavyba

2023 m. valstybės narės pranešė apie 313 ES vandenyse esančių įrenginių (žr. 1 lentelę):

- Dauguma jūrinių įrenginių⁴ yra Viduržemio jūroje. Aktyviausiai veiklą vykdo Italija (turi 45 proc. visų įrenginių ES vandenyse), antroje vietoje – Kroatija.
- Šiaurės jūroje ir Atlanto vandenyne daugiausia įrenginių (apie 37 proc. visų įrenginių ES vandenyse) yra Nyderlandams priklausančioje Šiaurės jūros dalyje (vadinamoje Nyderlandų išskirtine ekonomine zona).
- Juodojoje jūroje gerai įsitvirtinusi Rumunijos jūrinė naftos ir dujų pramonė. Bulgarija toliau vykdo angliavandenilių žvalgymo jūroje veiklą, tačiau turi tik vieną įrenginį ir išgauna nedidelį kiekį naftos ir dujų.
- Baltijos jūroje jūrinių įrenginių turi tik Lenkija.

1 lentelė. Įrenginiai 2023 m. sausio 1 d.: įrenginio tipas pagal regioną ir valstybę narę

Regionas	Šalis	Įrenginio tipas (*)				Iš viso (pagal regioną ir šalį)	Pokytis, palyginti su 2022 m.
		SŽĮ	PNĮ	SNG	PGĮ		
Baltijos jūra		3	1	0	0	4	--
	Lenkija	3	1	0	0	4	--
Juodoji jūra		5	4	0	0	9	+1
	Bulgarija	0	1	0	0	1	--
	Rumunija	5	3	0	0	8	+1
Viduržemio jūra		15	147	0	2	164	0
	Kroatija	2	17	0	0	19	--
	Graikija	1	1	0	0	2	--
	Italija	11	127	0	2	140	--
	Ispanija	1	2	0	0	3	0
Šiaurės jūra ir Atlanto vandenynas		39	92	5	0	136	+1
	Danija	7	11	1	0	19	--
	Vokietija	1	1	0	0	2	--
	Airija	0	0	0	0	0	-2
	Nyderlandai	31	80	4	0	115	+3
Iš viso (pagal įrenginio tipą)		62	244	5	2	313	+2

⁴ Mobilieji gręžimo jūroje įrenginiai į 4.1 skirsnyje pateiktus duomenis neįtraukti.

(*) SŽI – stacionarūs įrenginiai, kuriuose dirba žmonės; SNG – stacionarūs ne gavybos įrenginiai; PGI – plūduriuojantys gavybos įrenginiai; PNI – paprastai neprižiūrimi įrenginiai.

Daugiau kaip pusė jūrinių įrenginių pradėti eksploatuoti 1980–2000 m. 2023 m. pradėti eksploatuoti du nauji stacionarūs įrenginiai. Su naujais gavybos įrenginiais Šiaurės jūroje ir Atlanto vandenyne susijusi plėtra pastebimai sumažėjo nuo 2010 m.

Apie 74 proc. ES vidaus naftos ir dujų (15 518 kilotonos naftos ekvivalento, ktne) išgaunama Šiaurės jūroje ir Atlanto vandenyne (žr. 2 lentelę). Prie gavybos Šiaurės jūroje ir Atlanto vandenyne daugiausia prisideda Nyderlandai ir Danija. Daugiausia gavybos veiklos Viduržemio jūroje vykdo Italija ir Kroatija. Gavybos veiklos nevykdė Ispanija ir Graikija. Juodojoje jūroje didelį kiekį išgauna tik Rumunija.

2 lentelė. ES naftos ir dujų gavybos jūroje apimtis (ktne) 2023 m.

Regionas	Šalis	ktne	% viso ES išgaunamo kiekio	Pokytis (%), palyginti su 2022 m.
Baltijos jūra		284	1,8 %	+ 4,7 %
	Lenkija	284	1,8 %	+ 4,7 %
Juodoji jūra		1786	11,5 %	+93,7 %
	Bulgarija	7	0,0 %	-50,3 %
	Rumunija	1778	11,5 %	+96,1 %
Viduržemio jūra		1897	12,2 %	-8,3 %
	Kroatija	193	1,2 %	-2,3 %
	Graikija	60	0,4 %	--
	Italija	1645	10,6 %	-12,1 %
	Ispanija	0	0,0 %	--
Šiaurės jūra ir Atlanto vandenyne		11552	74,4 %	-11,2 %
	Danija	4700	30,3 %	+6,0 %
	Vokietija	706	4,5 %	-6,5 %
	Nyderlandai	6146	39,6 %	-21,3 %
Iš viso		15 518	100 %	-4,6 %

Gavyba padidėjo Rumunijoje (+ 96 proc.), teigiamos vertės taip pat buvo Danijoje (+ 6 proc.) ir Lenkijoje (+ 4,7 proc.), tačiau sumažėjo visose kitose valstybėse narėse, visų pirma Nyderlanduose (ši tendencija tęsėsi nuo 2022 m.) ir Bulgarijoje. Graikija atnaujino gavybą, sustabdytą 2022 m. Ispanija gavybos nevykdė. Palyginti su valstybių narių gavybos apimtimi 2021 m., 2023 m. bendra gavybos apimtis Europos Sąjungoje sumažėjo 4,6 proc. (apie 746 ktne).

Bendrą ES išgautą kiekį, išreikštą kilotonomis naftos ekvivalento, sudarė 67 proc. dujų ir 33 proc. naftos. Daugiausia naftos išgavo Danija (3410 ktne), o po jos rikiuojasi Vokietija (698 ktne), Italija (380 ktne), Lenkija (260 ktne), Nyderlandai (265 ktne) ir Graikija (50 ktne).

4.2 Patikros jūroje, tyrimai, vykdymo užtikrinimo veiksmai ir reglamentavimo sistema

2023 m. valstybių narių kompetentingos institucijos nuolat tikrino jų jurisdikcijai priklausančius jūrinius įrenginius (žr. 3 lentelę). Paprastai kuo daugiau įrenginių šalis turėjo, tuo daugiau patikrų joje buvo atlikta.

Palyginti su 2022 m., bendras patikrų skaičius ES sumažėjo (nuo 524 iki 435). Nors kai kuriose jurisdikcijose (pvz., Rumunijoje) patikrų padaugėjo, daugumoje jurisdikcijų jų sumažėjo.

Nyderlanduose, palyginti su 2022 m., atlikta 30 patikrų mažiau. Kita vertus, ataskaitiniu laikotarpiu Nyderlandai nutraukė trisdešimt dviejų įrenginių eksploataciją.

3 lentelė. Patikros jūroje pagal regioną ir valstybę narę 2023 m.

Regionas	Šalis	Patikros	Darbo dienos, praleistos įrenginyje (neįskaitant kelionės laiko)	Patikrintų įrenginių skaičius
Baltijos jūra		1	1	1
	Lenkija	1	1	1
Juodoji jūra		30	203	9
	Bulgarija	0	0	0
	Rumunija	30	203	9
Viduržemio jūra		269	295	249
	Kroatija	28	36	8
	Kipras	2	6	2
	Graikija	1	12	1
	Italija	238	241	238
	Ispanija	0	0	0
Šiaurės jūra ir Atlanto vandenynas		135	219	129
	Danija	20	123	16
	Vokietija	3	6	1
	Airija	0	0	0
	Nyderlandai	112	90	112
Iš viso		435	718	388⁵

⁵ Per ataskaitinius metus įrenginys gali būti patikrinamas daugiau nei kartą, todėl patikrų skaičius (435) skiriasi nuo bendro įrenginių skaičiaus (388) – dėl įrenginių, kurių eksploatavimas buvo per metus nutrauktas, skaičiaus ir įrenginių, kurie per metus pradėjo veikti, skaičiaus.

Pagal Operacijų jūroje saugos direktyvos 18 straipsnį, nacionalinėms kompetentingoms institucijoms suteikiamos tam tikros teisės ir įgaliojimai, susiję su jų jurisdikcijoje vykdomomis operacijomis ir esančiais įrenginiais. Šie įgaliojimai apima teisę uždrausti vykdyti operacijas ir reikalauti imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrinamas rizikos valdymo reikalavimų laikymasis ir operacijų sauga.

2023 m. nebuvo tiriamos didelės avarijos (nes apie dideles avarijas nepranešta).

2023 m. nesiimta jokių vykdymo užtikrinimo veikslių.

5. INCIDENTAI IR SAUGOS VEIKSMINGUMAS

Įrenginių operatoriai ir savininkai bei nacionalinės valdžios institucijos privalo pranešti apie avarijas arba pavojingas situacijas (toliau – įvykis). Tačiau tas pats įvykis gali būti priskiriamas daugiau nei vienai kategorijai, nustatoma pagal incidento pobūdį. Pavyzdžiui, vieno įvykio atveju turi būti pranešta apie dviejų kategorijų incidentus, jei tas įvykis yra susijęs su: a) nenumatyto dujų nutekėjimu, dėl kurio b) reikėjo evakuoti darbuotojus.

2023 m. valstybės narės pranešė apie 44 įvykius, palyginti su 37 pranešimais apie įvykius 2022 m.⁶:

- Danija pranešė apie 12 įvykių, bet nepranešė apie jokiais dideles avarijas (kaip ir 2022 m.)⁷;
- Kroatija pranešė apie 8 įvykius, bet nepranešė apie jokiais dideles avarijas (2022 m. buvo 12 įvykių)⁸;
- Nyderlandai pranešė apie 24 įvykius, bet nepranešė apie jokiais dideles avarijas⁹ (2022 m. buvo 11 įvykių)¹⁰.

Iš 2023 m. įvykusių incidentų 86,36 proc. incidentų priklauso nenumatyto dujų ir (arba) naftos nutekėjimo kategorijai, 6,82 proc. incidentų – saugos ir aplinkosaugos požiūriu labai svarbių elementų gedimo kategorijai ir 6,82 proc. incidentų yra susiję su grėžinių praradimu. Per joki incidentą žmonių nežuvo. Be to, nebuvo pranešta apie laivų susidūrimus arba sraigasparsių avarijas.

4 lentelė. Incidentai pagal kategorijas (nustatytas Operacijų jūroje saugos direktyvos IX priede) 2023 m.

Kategorija	Iš viso	Kategorijos dalis	Visų incidentų dalis
a) Nenumatyti nutekėjimai (iš viso)	38	100 %	86,36 %
Gaisrai dėl užsiliepsnojusios naftos ir (arba) dujų	0	0 %	0,00 %
Sprogimai dėl užsiliepsnojusios naftos ir (arba) dujų	0	0 %	0,00 %

⁶ Prievolė pranešti netaikoma tam tikriems įvykiams (pvz., nesusijusiems su operacijomis).

⁷ Visi 12 incidentų, apie kuriuos pranešė Danija, buvo nenumatyti nutekėjimai.

⁸ Iš 8 įvykių, apie kuriuos pranešė Kroatija, penki buvo susiję su nenumatyto nutekėjimu, o trys – su saugai ir aplinkosaugos požiūriu labai svarbių elementų gedimu.

⁹ Didelės avarijos – tai, be kita ko, incidentai, dėl kurių gali žūti arba būti sunkiai sužaloti žmonės (net jei taip neatsitiko).

¹⁰ Incidentai, apie kuriuos pranešė Nyderlandai, trimis atvejais buvo susiję su grėžinių praradimu, o 21 – su nenumatyto nutekėjimu.

Neužsiliepsnojusios dujos	14	37 %	31,82 %
Neužsiliepsnojusi nafta	7	18 %	15,91 %
Pavojingosios medžiagos	17	45 %	38,64 %
b) Gręžinių praradimas (iš viso)	3	100 %	6,82 %
Išsiliejimas	0	0 %	0,00 %
Išsiliejimas / nukreipimo sistemos aktyvavimas	3	100 %	6,82 %
Gręžinio užkardos gedimas	0	0 %	0,00 %
c) Saugai ir aplinkosaugos požiūriu labai svarbaus elemento gedimas	3	100 %	6,82 %
d) Konstrukcinio vientisumo praradimas (iš viso)	0	0 %	0,00 %
Konstrukcinio vientisumo praradimas	0	--	0,00 %
Stabilumo / plūdrumo praradimas	0	--	0,00 %
Pozicionavimo galimybių praradimas	0	--	0,00 %
e) Susidūrimai su laivais	0	--	0,00 %
f) Sraigtasparnių avarijos	0	--	0,00 %
g) Mirtinos avarijos (*)	0	--	0,00 %
h) Sunkūs sužalojimai, jeigu vienos avarijos metu sunkiai sužalojami penki ar daugiau žmonių	0	--	0,00 %
i) Darbuotojų evakavimas	0	--	0,00 %
j) Poveikį aplinkai turinčios avarijos	0	--	0,00 %
Iš viso	44		100,00 %
<i>(*) Tik jei susijusios su didele avarija.</i>			

Bendras incidentų skaičius ES padidėjo nuo 37 (2022 m.) iki 44 (2023 m.). Šį skirtumą labiausiai lemia nenumatyto naftos ir dujų nutekėjimo atvejų padaugėjimas nuo 28 iki 38. Įvykių, susijusių su saugai ir aplinkosaugos požiūriu labai svarbių elementų gedimais, sumažėjo nuo 7 iki 3. Incidentų, susijusių su gręžinių praradimu, išliko maždaug tiek pat (du 2022 m., trys 2023 m.) ir tiek pat, kiek 2021 m. 2023 m. nė vienas incidentas nebuvo priskirtas didelėms avarijoms. Valstybių narių valdžios institucijos kartu su operatoriais vertina incidentų priežastis, kad nustatytų, ar reikia tyrimų ar vykdymo užtikrinimo veiksmų.

6. IŠVADOS

2023 m. jūroje buvo 313 ES naftos ir dujų įrenginių. Ataskaitiniu laikotarpiu Nyderlandai nutraukė trisdešimt dviejų įrenginių eksploataciją.

Apskritai naftos ir dujų gavyba sumažėjo nuo 16 264 ktne 2022 m. iki 15 518 ktne 2023 m. (t. y. 4,6 proc. gavybos sumažėjimas, palyginti su 11 proc. sumažėjimu nuo 2021 m. iki 2022 m.). 70 proc. visos jūroje išgautos ES naftos ir dujų išgavo Danija ir Nyderlandai.

Komisija įvertino ES naftos ir dujų operacijų jūroje saugą remdamasi valstybių narių pagal įgyvendinimo reglamento dėl ataskaitų teikimo taisyklės pateikta informacija. Todėl Komisijos analizės tikslumas priklauso nuo šios informacijos tikslumo.

2023 m. nacionalinės valdžios institucijos toliau stengėsi užtikrinti aukštą naftos ir dujų operacijų jūroje saugos lygį – jos atliko 388 įrenginių patikrą (2022 m. patikrino 485 įrenginius). Nepranešta apie jokių vykdymo užtikrinimo veiksmus, kurių imtasi per ataskaitinį laikotarpį.

2023 m. didelių avarių nebuvo. Bendras incidentų skaičius padidėjo nuo 37 (2022 m.) iki 44 (2023 m.). Apie mirties atvejus nepranešta. Įvyko 49 sužalojimai¹¹ ir 8 sunkūs sužalojimai¹².

Apibendrinant, dėl valstybių narių valdžios institucijų darbo – pagal Operacijų jūroje saugos direktyvą vykdytų privalomų patikrų ir įgyvendintų veiksmų – naftos ir dujų operacijos jūroje išliko saugios.

Siekdama išlaikyti šį saugos lygį, Komisija toliau glaudžiai bendradarbiauja su Europos Sąjungos už jūroje vykdomą naftos ir dujų sektoriaus veiklą atsakingų institucijų grupe (EUOAG). EUOAG skatina taikyti geriausią saugaus visų operacijų vykdymo praktiką ir padeda grupėje atstovaujamos nacionalinėms valdžios institucijoms.

¹¹ Po vieną Lenkijoje, Graikijoje ir Italijoje, 3 – Rumunijoje, 25 – Danijoje, 12 – Nyderlanduose.

¹² Po vieną Italijoje ir Nyderlanduose, 6 – Danijoje.